

แนวปฏิบัติในการพิจารณาความผิดของนักศึกษาขณะศึกษาภาคปฏิบัติ
คณะพยาบาลศาสตร์อัครราชกุมารี ราชวิทยาลัยจุฬาภรณ์
พ.ศ. ๒๕๖๘

.....

วิชาชีพการพยาบาล เป็นวิชาชีพที่ต้องปฏิบัติโดยตรงต่อชีวิตมนุษย์ กระบวนการจัดการเรียนการสอนในสาขาพยาบาลศาสตร์ จึงต้องอาศัยความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ดี ซึ่งเกิดจากการศึกษาทั้งภาคทฤษฎี และการฝึกปฏิบัติ ทำให้เกิดทักษะทางวิชาชีพ การฝึกปฏิบัติการพยาบาลแต่ละรายวิชา นักศึกษาจะต้องปฏิบัติตามการพยาบาลตามกระบวนการเรียนการสอนของรายวิชาที่กำหนดให้ ซึ่งเป็นไปตามกรอบมาตรฐานวิชาชีพ และเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๖๕ เพื่อให้บรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๕ และมีคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของหลักสูตร

เนื่องจากการศึกษาภาคปฏิบัติ นักศึกษาจำเป็นต้องมีการฝึกปฏิบัติกับผู้รับบริการในแหล่งฝึกปฏิบัติ ดังนั้น นักศึกษาจึงต้องปฏิบัติงานด้วยความรู้ความเข้าใจ และมีทักษะที่ถูกต้อง รวมทั้งมีความละเอียดรอบคอบในด้านการปฏิบัติพยาบาล เพื่อให้ผู้รับบริการได้รับการพยาบาลที่ดี มีประสิทธิภาพ และเกิดความปลอดภัย เพราะหากเกิดความผิดพลาดในการปฏิบัติการพยาบาล อาจก่อให้เกิดอันตรายที่มีผลกระทบต่อชีวิตของผู้รับบริการได้ อย่างไรก็ตาม ในการปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษายังมีปัจจัยหลายประการที่ทำให้เกิดความผิดพลาดได้ แม้ว่าจะมีอาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติคอยควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิด ดังนั้นเพื่อให้ นักศึกษาตระหนักถึงความรับผิดชอบที่พึงมีต่อการปฏิบัติการพยาบาลด้วยความระมัดระวัง คณะพยาบาลศาสตร์อัครราชกุมารี ราชวิทยาลัยจุฬาภรณ์ โดยมติของคณะกรรมการประจำคณะฯ ครั้งที่ ๙/๒๕๖๘ เมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๘ จึงเห็นควรให้มีการกำหนดเกณฑ์การพิจารณาความผิดของนักศึกษาขณะศึกษาภาคปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

หมวดที่ ๑
บททั่วไป

ข้อ ๑ ประกาศนี้ เรียกว่า หลักเกณฑ์การพิจารณาความผิดของนักศึกษาขณะศึกษาภาคปฏิบัติ พ.ศ. ๒๕๖๗

ข้อ ๒ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับ ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศ เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้คณบดีเป็นผู้รักษาการตามประกาศนี้ โดยมีอำนาจตีความและวินิจฉัยปัญหาในการปฏิบัติตามประกาศนี้ การตีความและวินิจฉัยปัญหาของคณบดีตามวรรคหนึ่งให้ถือเป็นที่สุด

หมวดที่ ๒
ความผิด

ข้อ ๔ การให้ยาหรือสารที่ออกฤทธิ์ต่อร่างกายแก่ผู้รับบริการ การกระทำเกี่ยวกับการให้ยาหรือสารที่ออกฤทธิ์ที่จะถือว่าเป็นความผิด มีดังนี้

๔.๑ ให้ยาหรือสารที่ออกฤทธิ์ผิดไปจากแผนการรักษาของแพทย์

๔.๑.๑ ผิดชนิด

๔.๑.๒ ผิดวิธีทาง

๔.๑.๓ ผิดกำหนดเวลา

๔.๑.๔ ผิดขนาด

๔.๑.๕ ผิดตัวผู้รับบริการ

๔.๒ ลืมให้ยาหรือสารที่ออกฤทธิ์ตามแผนการรักษา

ข้อ ๕ การปฏิบัติการพยาบาลแก่ผู้รับบริการ การปฏิบัติที่ถือว่าเป็นความผิด อันอาจก่อให้เกิดอันตรายแก่ผู้รับบริการ มีดังนี้

๕.๑ ปฏิบัติการพยาบาลผิดเทคนิค/ผิดหลักการ

๕.๒ ปฏิบัติการพยาบาลแก่ผู้รับบริการผิดคน

๕.๓ ปฏิบัติการพยาบาลผิดจากแผนการรักษา

๕.๔ ไม่ปฏิบัติตามการพยาบาลตามแผนการรักษา

ข้อ ๖ ความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ การปฏิบัติที่ถือว่าเป็นความผิด มีดังนี้

๖.๑ ความบกพร่องในการปฏิบัติหน้าที่ อันอาจก่อให้เกิดอันตรายแก่ผู้ป่วย ได้แก่

๖.๑.๑ รับคำสั่งการรักษาผิด

๖.๑.๓ ละเลยผู้รับบริการ เช่น ไม่สังเกตอาการเปลี่ยนแปลงของผู้รับบริการ

๖.๒ ความบกพร่องในจรรยาวิชาชีพ

๖.๒.๑ ประพฤติตนไม่เหมาะสม เป็นเหตุเสื่อมเสียอย่างร้ายแรงต่อวิชาชีพ

๖.๒.๒ เปิดเผยความลับของผู้รับบริการ อันอาจก่อให้เกิดความเสียหาย

ต่อผู้รับบริการ เว้นแต่ด้วยความยินยอมของผู้รับบริการ หรือกระทำตามกฎหมาย

๖.๒.๓ บั่นทึงภาพถ่าย

๖.๒.๔ ให้ข้อมูลอันเป็นเท็จ

หมวดที่ ๓

เหตุแห่งการกระทำผิด

ข้อ ๗ การกระทำใด ๆ ที่นักศึกษากระทำลงไป โดยต้องการให้เกิดผลร้ายต่อผู้รับบริการ ไม่ว่าผู้รับบริการ จะได้รับผลกระทบนั้นหรือไม่ก็ตาม ให้ถือว่าการกระทำนั้นเป็นการกระทำโดยเจตนา

ข้อ ๘ การกระทำใด ๆ ที่นักศึกษากระทำลงไป โดยขาดความรอบคอบหรือไม่ระมัดระวังตามสมควรทั้ง ๆ ที่ทราบข้อเท็จจริงอยู่ว่า การกระทำนั้นต้องใช้ความละเอียดรอบคอบ มิฉะนั้นผู้รับบริการอาจต้องได้รับอันตราย ให้ถือว่าการกระทำนั้นเป็นการกระทำด้วยความผิดโดยประมาท เลินเล่อ ขาดความตั้งใจ ขาดความเอาใจใส่และขาดความสนใจ

ข้อ ๙ การกระทำใด ๆ ที่นักศึกษากระทำลงไป โดยไม่มีความรู้ในเรื่องนั้นหรือมีความรู้ไม่เพียงพอให้ถือว่า การกระทำนั้นเป็นการกระทำด้วยความผิดโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์

ข้อ ๑๐ การกระทำใด ๆ ที่นักศึกษากระทำลงไป โดยไม่ทราบหรือไม่อาจทราบถึงข้อเท็จจริงว่าเป็นความผิด เช่น ให้เลือดผิดหมู่ เพราะความบกพร่องของทางห้องเลือดที่เขียนบนสลากหมู่เลือดผิด ให้ถือว่าการกระทำนั้นเป็นการกระทำด้วยความผิดที่เกิดจากเหตุสุดวิสัย

หมวดที่ ๔

ผลของการกระทำผิด

ข้อ ๑๑ อาการเปลี่ยนแปลงของผู้รับบริการที่จะถือว่าเป็นผลจากการกระทำผิดของนักศึกษาให้ถือตามการวินิจฉัยของแพทย์ และให้เรียงลำดับความรุนแรงของอาการผิดปกติดังต่อไปนี้

- ๑๑.๑ ไม่มีอาการเปลี่ยนแปลงที่ผิดปกติ
- ๑๑.๒ มีอาการเปลี่ยนแปลงแต่ไม่สาหัส
- ๑๑.๓ มีอาการสาหัส
- ๑๑.๔ พิการ
- ๑๑.๕ ถึงแก่กรรม

ข้อ ๑๒ ความบกพร่องในจรรยาวิชาชีพที่ถือว่าเป็นผลจากการกระทำผิดของนักศึกษา ได้แก่

- ๑๒.๑ เกิดความเสื่อมเสียอย่างร้ายแรงต่อวิชาชีพ
- ๑๒.๒ เกิดความเสียหายต่อผู้รับบริการ

หมวดที่ ๕

บทกำหนดโทษ

ข้อ ๑๓ โทษสำหรับนักศึกษาที่กระทำผิดตามประกาศนี้มี ๖ สถาน คือ

- ๑๓.๑ ตักเตือน หรือ ตักเตือนและเขียนรายงานการค้นคว้าทางวิชาการ
- ๑๓.๒ ทำทัณฑ์บน
- ๑๓.๓ ปฏิบัติการพยาบาลเพิ่ม
- ๑๓.๔ เรียนซ้ำรายวิชา
- ๑๓.๕ พักการศึกษาไม่เกิน ๒ ภาคการศึกษาปกติ
- ๑๓.๖ พ้นสภาพการเป็นนักศึกษา

หมวดที่ ๖

การลดและเพิ่มโทษ

ส่วนที่ ๑ การลดโทษ

ข้อ ๑๔ เหตุลดโทษ นักศึกษาผู้กระทำผิดโดยไม่เจตนา อาจได้รับการพิจารณาลดโทษ ในกรณีต่อไปนี้

- ๑๔.๑ กระทำความผิดครั้งนี้เป็นครั้งแรก
- ๑๔.๒ รับรายงานความผิดที่เกิดขึ้นแก่อาจารย์ประจำหอผู้ป่วยหรือหัวหน้าเวร
- ๑๔.๓ มีความประพฤติดี มีความตั้งใจและสนใจในการปฏิบัติงานมาโดยตลอด
- ๑๔.๔ รู้สึกผิด และพยายามบรรเทาผลร้ายแห่งความผิดนั้น

ข้อ ๑๕ เมื่อปรากฏว่านักศึกษาที่กระทำผิดมีเหตุลดโทษ (ตามข้อ ๑๔) ถ้าคณะกรรมการพิจารณาความผิดของนักศึกษาเห็นสมควรจะลดโทษ อาจลดโทษลงไม่เกินกึ่งหนึ่งของโทษที่นักศึกษาผู้นั้นจะได้รับ

ข้อ ๑๖ การลดโทษให้กึ่งหนึ่ง ได้แก่

- ๑๖.๑ ทำทัณฑ์บน ลดเป็นว่ากล่าวตักเตือน และ/หรือเขียนรายงานการค้นคว้าทางวิชาการ
- ๑๖.๒ ปฏิบัติงานเพิ่ม ให้ลดจำนวนวันลงกึ่งหนึ่งของจำนวนวันทั้งหมดที่ต้องปฏิบัติงานเพิ่ม

๑๖.๓ พักการศึกษา ๒ ภาคการศึกษาปกติ ลดเป็นปฏิบัติงานเพิ่มตามหลักสูตร ๓๐ วัน

๑๖.๔ พันสภาพการเป็นนักศึกษา ลดเป็นพักการศึกษา ๒ ภาคการศึกษาปกติ

ส่วนที่ ๒ การเพิ่มโทษ

ข้อ ๑๗ เหตุเพิ่มโทษ ได้แก่ นักศึกษาผู้กระทำผิด

๑๗.๑ ไม่รายงานความผิดที่เกิดขึ้น จนอาจารย์ประจำหอผู้ป่วยหรือหัวหน้าเวรทราบเอง หรือได้รับรายงานจากบุคคลอื่น

๑๗.๒ ไม่ส่งรายงานการค้นคว้าทางวิชาการภายในเวลาที่กำหนด

๑๗.๓ กระทำความผิดซ้ำในเรื่องเดียวกัน

ข้อ ๑๘ เมื่อปรากฏว่านักศึกษาที่กระทำผิดมีเหตุเพิ่มโทษ (ตามข้อ ๑๗) ให้คณะกรรมการพิจารณาความผิดของนักศึกษา แล้วเพิ่มโทษขึ้นตามส่วน แต่ไม่เกินเท่าตัว

ข้อ ๑๙ การเพิ่มโทษไม่ให้มีการเพิ่มโทษถึงพันสภาพการเป็นนักศึกษา หรือพักการศึกษา ๒ ภาคการศึกษาปกติ

ข้อ ๒๐ การเพิ่มโทษเท่าตัว ได้แก่

๒๐.๑ ว่ากล่าวตักเตือน และ/หรือเขียนรายงานการค้นคว้าทางวิชาการเพิ่มเป็นห้าทัณฑ์บน

๒๐.๒ ทำทัณฑ์บน เพิ่มเป็นปฏิบัติงาน ตามหลักสูตร ไม่เกิน ๕ วัน

๒๐.๓ ปฏิบัติงานเพิ่ม ให้เพิ่มจำนวนวันอีกเท่าตัวของจำนวนวันทั้งหมดที่จะต้องปฏิบัติงานเพิ่ม

หมวดที่ ๗

การปฏิบัติเมื่อนักศึกษากระทำความผิด

ข้อ ๒๑ เมื่อนักศึกษาลืมหายา ลืมปฏิบัติการพยาบาล โดยผู้รับบริการมีอาการเปลี่ยนแปลงที่ผิดปกติ หรือให้ยาผิด ปฏิบัติการพยาบาลผิดไปจากแผนการรักษา บกพร่องในการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งอาจก่อให้เกิดอันตรายต่อผู้รับบริการ กรณีดังกล่าวนี้ให้ปฏิบัติตามลำดับดังนี้

๒๑.๑ นักศึกษาต้องรับรายงานเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นต่อหัวหน้าทีม หัวหน้าเวร และอาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติ

๒๑.๒ อาจารย์ประจำหอผู้ป่วยตรวจสอบอาการเปลี่ยนแปลงของผู้รับบริการ และให้การช่วยเหลือตามสถานการณ์ทันที แล้วสอบถามรายละเอียดจากผู้เกี่ยวข้องเพื่อค้นหาสาเหตุ และป้องกันมิให้เกิดขึ้นอีก รวมทั้งมอบหมายให้นักศึกษาเขียนบันทึกเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นตามลำดับ และเขียนรายงานการค้นคว้าทางวิชาการ

๒๑.๓ นักศึกษารับเขียนบันทึกเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นโดยละเอียด ตลอดจนวิเคราะห์ว่าความผิดนั้นเกิดขึ้นจากสาเหตุใด และจะป้องกันมิให้เกิดขึ้นอีกอย่างไร แล้วเสนอต่ออาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติ ภายใน ๒๔ ชั่วโมง หลังจากเกิดเหตุการณ์

๒๑.๔ นักศึกษาเขียนรายงานการค้นคว้าทางวิชาการและให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงตนเอง ซึ่งเกี่ยวข้องกับการกระทำผิดนั้นโดยละเอียด เช่น เทคนิคหรือวิธีปฏิบัติที่ถูกต้อง สรรพคุณผลข้างเคียง ข้อบ่งชี้ ข้อห้ามของยาที่นักศึกษาให้ผิด และเสนอรายงานการค้นคว้าทางวิชาการต่ออาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติ ภายใน ๓ วัน หลังจากเกิดเหตุการณ์

๒๑.๕ เมื่ออาจารย์อาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติ ได้รับบันทึกเหตุการณ์จากนักศึกษาให้รับ
นำเสนอต่อหัวหน้าภาควิชา พร้อมทั้งเสนอความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

ข้อ ๒๒ หัวหน้าภาควิชา นำบันทึกเหตุการณ์ของนักศึกษา และอาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติ เสนอ
ต่อรองคณบดีฝ่ายการศึกษาและคณบดีทันที เพื่อพิจารณาในที่ประชุมคณะกรรมการประจำคณะพยาบาล
ศาสตร์อัครราชกุมารี ราชวิทยาลัยจุฬารักษ์

หมวดที่ ๘ การพิจารณาความผิด

ข้อ ๒๓ ให้รองคณบดีฝ่ายการศึกษานำบันทึกเหตุการณ์ของนักศึกษา และอาจารย์ผู้สอน
ภาคปฏิบัติ เสนอที่ประชุมคณะกรรมการประจำคณะฯ เพื่อพิจารณา

ข้อ ๒๔ ให้คณะกรรมการประจำคณะฯ พิจารณานำบันทึกเหตุการณ์ของนักศึกษา และวิเคราะห์ว่า
ความผิดที่เกิดขึ้นนั้นเป็นความผิดประเภทใด เหตุการณ์กระทำผิดคืออะไร ผลของการกระทำที่เกิดขึ้นกับ
ผู้ป่วนนั้นรุนแรงเพียงใด และพิจารณาถึงโทษที่นักศึกษาควรจะได้รับ

หมวดที่ ๙ อำนาจการลงโทษ และข้อพึงปฏิบัติในการลงโทษ

ข้อ ๒๕ การลงโทษตามข้อ ๑๓.๑, ๑๓.๒, ๑๓.๓ และ ๑๓.๔ ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณบดี
สำหรับข้อ ๑๓.๕ ต้องได้รับอนุมัติจากเลขาธิการราชวิทยาลัยจุฬารักษ์ ส่วนข้อ ๑๓.๖ นายกสภาราชวิทยาลัย
จุฬารักษ์เป็นผู้วินิจฉัยสั่งการ

ข้อ ๒๖ การลงโทษนักศึกษาทุกกรณี ให้หัวหน้าภาควิชาที่เกี่ยวข้องความผิดของนักศึกษาขณะ
ศึกษาภาคปฏิบัติจัดทำบันทึกเหตุการณ์ และรวบรวมเอกสารรวมทั้งมติคณะกรรมการประจำคณะฯ ส่งให้
งานบริการการศึกษาเพื่อเก็บไว้ในทะเบียนประวัติ และคณบดีมอบหมายให้รองคณบดีฝ่ายการศึกษาเป็นผู้
แจ้งให้นักศึกษาและผู้ปกครองทราบเป็นลายลักษณ์อักษรด้วยทุกครั้ง

มติของคณะกรรมการประจำคณะฯ ครั้งที่ ๙/๒๕๖๘

เมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๘